

14. marts 2016

TALE

Talepapir til besvarelsen af samrådsspørgsmål E-H
den 14. marts 2016

(Det talte ord gælder)

Samrådsspørgsmål E

Social- og indenrigsministeren bedes forholde sig til konsekvenserne af lovforslaget på det sociale område, herunder særligt om lovforslaget vil skabe flere udsættelser som Boligselskabers Landsforening advarer mod og mere hjemløshed i Danmark, som Kommunernes Landsforening advarer mod.

Samrådsspørgsmål F

Social- og indenrigsministeren bedes redegøre for, hvilke sociale tiltag regeringen vil iværksætte for at kompensere for de negative konsekvenser ved lovforslaget, herunder om regeringen iværksætter tilstrækkelige tiltag, der (1) sikrer et mere rummeligt arbejdsmarked, og (2) sikrer, at ingen mister deres hjem som følge af lovforslaget.

Samrådsspørgsmål G

Social- og indenrigsministeren bedes redegøre for i hvilket omfang, Social- og Indenrigsministeriet har været inddraget i vurderingerne af konsekvenserne af lovforslaget – når de har vedrørt social- og indenrigsministerens ressource – særligt i vurderin-

gen af, om lovforslaget kan føre til flere hjemløse, som Kommunernes Landsforening advarer mod. Ministeren bedes i den sammenhæng forud for samrådet fremlægge dokumentation for korrespondance mellem Social- og Indenrigsministeriet og Beskæftigelsesministeriet om lovforslaget.

Samrådsspørgsmål H

Vil social- og indenrigsministeren redegøre for, om det er ministerens opfattelse, at lovforslaget tager tilstrækkeligt hensyn til mennesker med handicap, der modtager kontanthjælp?

[Social- og indenrigsministeren indleder samrådet og giver herefter ordet til beskæftigelsesministeren.]

Svar:

Tak for ordet.

Jeg vil gerne besvare spørgsmål E, F og G fra Beskæftigelsesudvalget under ét.

Formålet med kontanthjælpsloftet

Jeg vil starte med baggrunden for lovforslaget.

Det er regeringens klare mål, at flere skal i arbejde, og at færre skal forsørges af det offentlige.

Den første forudsætning er, at det overhovedet kan betale sig at arbejde. Der skal derfor være en sund

forskel mellem arbejdsindkomst og overførselsindkomst. For mange kontanthjælpsmodtagere er forskellen i dag meget begrænset.

Samtidig er der i dag en gruppe kontanthjælpsmodtagere, der reelt ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet. De seneste tal viser, at det drejer sig om ca. hver fjerde jobparate kontanthjælpsmodtager.

Det er baggrunden for, at vi med lovforslaget vil indføre et nyt kontanthjælpsloft og en 225-timersregel.

Med kontanthjælpsloftet lægger vi et loft over, hvor meget man kan modtage i offentlig forsørgelse, så gevinsten ved at tage et arbejde kan mærkes økonomisk.

Med 225-timers-reglen stiller vi krav om, at kontanthjælpsmodtagere, der kan arbejde, skal opfylde et arbejdskrav på 225 timer inden for et år. De 225 timer svarer til ca. 5-6 timers arbejde om ugen eller 1½ måneds fuldtidsbeskæftigelse.

Jobåbninger og det rummelige arbejdsmarked

I forhold til mulighederne for at finde et arbejde mener jeg faktisk, at vi har et velfungerende og meget dynamisk arbejdsmarked, hvor der løbende skabes mange nye job og nye jobåbninger.

Flere arbejdsgivere melder endda ud, at de for tiden har svært ved at få besat ledige stillinger.

På Jobnet.dk lå der i januar 2016 fx 27.577 ledige stillinger. Heraf var 18.123 nyopslåede stillinger. Og i perioden fra 4. kvartal 2014 til 3. kvartal 2015 var der knap 776.000 jobåbninger i Danmark. Det understreger, at der er jobmuligheder.

Det skal samtidig ses i lyset af, at der i oktober 2015 [seneste tal] var knap 155.000 fuldtidsbeskæftigede udenlandske statsborgere i Danmark.

Når det er sagt, så har vi en udfordring i forhold til at sikre et mere rummeligt arbejdsmarked, så flere mennesker med forskellige udfordringer eller handicap kan blive en del af arbejdsmarkedet.

Det ligger mig på sinde, at vi ikke har et parallelt arbejdsmarked i Danmark. Vi skal i stedet understøtte, at personer med særlige forudsætninger kan komme til at deltage på det ordinære arbejdsmarked – og det kan blandt andet ske gennem de mange forskellige kompenserende ordninger, der findes i dag.

I Beskæftigelsesministeriet vurderer vi derfor også løbende, om vi kan gøre mere for at sikre et mere rummeligt arbejdsmarked.

*Økonomiske incitament*er og *social*e konsekvenser
Kontanthjælpsloftet og 225 timers reglen skal sikre, at flere kontanthjælpsmodtagere kommer i arbejde og kan forsørge sig selv.

Kontanthjælpsloftet er fastsat ud fra en afvejning af, at der både skal være et reelt incitament til at arbejde og et rimeligt forsørgelsesniveau.

Regeringen vil til enhver tid stå til mål for, at vi fundet en rimelig balance.

Konkret betyder kontanthjælpsloftet, at et kontanthjælpsægtepar med tre børn vil have ca. 15.000 kr. til rådighed om måneden, når både skat og husleje er betalt. Faktisk modtager familien ca. 406.000 kr. i samlede offentlige ydelser og tilskud før skat – når der tages udgangspunkt i familietypeberegninger.

En enlig kontanthjælpsmodtager med tre børn vil have ca. 12.800 kr. til rådighed om måneden, når skat og husleje er betalt – eller ca. 281.700 kr. i samlede offentlige ydelser og tilskud før skat – når der tages udgangspunkt i familietypeberegninger.

Nu er det også sådan, at man hverken kan miste sin kontanthjælp eller sine børnepenge på grund af

loftet. Det er boligstøtte og særlig støtte, der reduceres med kontanthjælpsloftet.

Loftet vil selvfølgelig kunne mærkes i et stramt husholdningsbudget. Det kræver prioritering i hverdagen – det er der ingen tvivl om. Men det bør være muligt at betale en almindelig husleje og indrette sig fornuftigt efter sin indkomst.

Jeg deler derfor heller ikke den vurdering, at lovforslaget i sig selv skulle medføre at blive sat ud af boligen.

Fx viser undersøgelser gennemført af SFI, at der som oftest ikke er tale om én enkelt forklaring på, at lejere sættes ud af deres bolig. Der er typisk tale om et sammenfald af flere faktorer, som fx manglende evne til at administrere egen økonomi, stor gæld, psykiske problemer og misbrug.

I forhold til boligsituationen er det vigtigt, at kommunerne har fokus på at undgå udsættelser og hjemløshed. Jeg mener, at kommunerne med de gældende regler har en række muligheder for at forebygge og undgå hjemløshed. Det gælder blandt andet flyttehjælp og beboerindskudslån.

Undtagelser fra loftet over kontanthjælpen

Kontanthjælpsloftet er som sagt skruet sammen på en sådan måde, at det alene er boligstøtte og særlig støtte, der kan blive reduceret med loftet.

Det er også baggrunden for, at vi i lovforslaget og ændringsforslaget har valgt at undtage boligstøtten og særlig støtte for handicappede i bestemte situationer fra kontanthjælpsloftet – blandt andet i lyset af KL's høringssvar.

Undtagelsen omfatter personer, der er stærkt bevægelseshæmmede, og som modtager boligstøtte til en egnet bolig. Og det er uanset om boligen er visiteret af kommunen, eller den enkelte selv har fundet den. Her vil boligstøtten og evt. særlig støtte altså ikke indgå i loftet. Undtagelsen gælder også i det tilfælde, hvor det er et husstandsmedlem, der ikke er kontanthjælpsmodtager, der er stærkt bevægelseshæmmet.

Derudover har vi valgt at undtage boligstøtte og særlig støtte fra at indgå i loftet for kontanthjælpsmodtagere, der på grund af en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse er visiteret til og har fået anvist en handicapegnet bolig af kommunen.

Endelig undtages kontanthjælpsmodtagere, der modtager særlig boligstøtte, fordi de modtager døgnhjælp efter serviceloven – og igen er det uanset, om de har fået visiteret boligen af kommunen, eller de har fundet den selv.

Undtagelser fra 225-timers-reglen

I forhold til 225-timers-reglen er der også en række personer, der er undtaget for reglen.

Det gælder for personer med en så begrænset arbejdsevne, at kommunen ud fra et konkret skøn vurderer, at de ikke vil kunne opnå beskæftigelse på 225 timer inden for et år på det ordinære arbejdsmarked.

Langt de fleste personer, der er vurderet aktivitetsparate fx på grund af handicap, misbrug og psykiske lidelser, forventes derfor at blive undtaget fra 225-timers-reglen.

Jeg vil også gerne præcisere, at kravet om 225 timers arbejde ikke indebærer, at den enkelte fra dag ét skal i fuldtidsbeskæftigelse. Der stilles alene krav om 225 timers arbejde inden for et år. Det betyder, at man med 5-6 timers arbejde om ugen vil kunne opfylde kravet.

Indsatsen over for borgerne

De økonomiske incitament er afgørende for, at flere kan komme i arbejde, men de kan og skal ikke stå alene. Vi skal gøre alt, hvad vi kan for samtidig at understøtte den enkelte borger i at komme i job.

Den aktive beskæftigelsesindsats skal altid tilrettelægges med udgangspunkt i den enkeltes ressourcer og behov og kan fx bestå af løntilskud eller virksomhedspraktik.

Regeringen vil gerne understøtte kommunernes arbejde med at få udsatte kontanthjælpsmodtagere i gang ude på virksomhederne.

I slutningen af 2015 er der derfor iværksat et forsøg under navnet ”JobFirst”, hvor udsatte borgere skal ud på rigtige arbejdspladser fra dag et, og hvor målet er ordinær beskæftigelse i så mange timer som muligt.

Derudover er der med satspuljeaftalen for 2016 afsat 78,2 mio. kr. til særligt tilrettelagte virksomhedsforløb, der skal fremme, at jobcentrene får udsatte borgere i en virksomhedsrettet indsats på ordinære arbejdspladser, som kan gøre dem klar til et ordinært job.

Aktivitetsparate uddannelses- eller kontanthjælpsmodtagere har desuden ret til en koordinerende sagsbehandler, som skal sikre, at indsatsen bliver koordineret på tværs af de kommunale forvaltninger.

Der er derfor stort fokus på at hjælpe udsatte borgere til hurtigst muligt at komme i arbejde og blive hel eller delvis selvforsørgende – eller komme i gang med en uddannelse.

.

Som det også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, skal kommunerne helt konkret være ekstra opmærksomme på at vejlede og hjælpe borgere, når de nærmer sig en ydelsesreduktion som følge af 225 timers reglen.

Borgere med en væsentligt og varigt nedsat arbejdsevne

Helt generelt har kommunerne pligt til at sørge for, at borgerne får den rette hjælp. Kommunerne skal systematisk via rehabiliteringsteams følge op på, om en borger fx skal visiteres til et ressourceforløb, fleksjob eller skal have tilkendt førtidspension.

Borgere, som mere permanent ikke kan arbejde, fx på grund af sygdom, slet ikke skal være i kontanthjælpssystemet.

Inddragelse af SIM (spørgsmål G)

I samrådsspørgsmål G spørges der til, i hvilket omfang Beskæftigelsesministeriet har inddraget Social- og Indenrigsministeriet i forbindelse med arbejdet med lovforslaget.

Jeg kan oplyse, at Beskæftigelsesministeriet efter helt sædvanlig praksis har inddraget relevante ministerier, fx i forhold til at afklare spørgsmål af faglig karakter.

Social- og Indenrigsministeriet har også været inddraget i forbindelse med den interne høring af andre ministerier forud for, at lovforslaget blev sendt i ekstern høring.

Nu vil jeg gerne give ordet tilbage til social - og indenrigsministeren.

[Social- og indenrigsministeren besvarer spørgsmålene og afslutter samrådet]